

Töötervishoiu ja tööohutuse korraldamine

Kokkuvõtte loengust Jänedal vabariiklikul mesindusõppusel 28.11.2009.a.

Lektor Silja Soon, lektorileping PR-6-1.4-1

Mesindusõppus toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Töökeskkonna põhimõisted

• Töökeskkond on ümbrus, milles inimene töötab

- Töökeskkonnas toimivad füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid ei või ohustada töötaja ega muu töökeskkonnas viibiva isiku elu ega tervist
- Töökeskkonna keemiliste ja füüsiliste ohutegurite parameetrid ei tohi ületada piirnorme.
 - Piirnorm on ohuteguri ajaühikus mõõdetud keskmine väärtus, mis 8-tunnise tööpäeva (40-tunnise tööädala) jooksul töötajale mõjudes ei põhjusta tervisekahjustust
- Töökeskkonna ohutegurite piirnormid ja ohutegurite parameetrite mõõtmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus
- Kui õnnetuse/haigestumise ohtu ei ole võimalik vältida või viia vastavusse piirnormiga ühiskaitse-vahendeid/töökorralduslikke abi-nõusid kasutades, tuleb anda isikukaitsevahendid.

• Töökoht –territoriumil või tööruumis paiknev töötamiskoht ja selle ümbrus või muud töötamiskohad

- Tööandja kujundab ja sisustab töökohta nii, et on võimalik vältida tööõnnetusi ja tervisekahjustusi ning säilitada töötaja töövõime ning heaolu
- Kui tööprotsessiga kaasneb ohtlikku suitsu, tolmu, gaasi, auru või vedeliku eraldumine koguses, mis võib töötaja tervist kahjustada, tuleb vältida heitme levikut töökeskkonda, tagada selle eemaldamine tekkekohast ja muutmise kahjutuks.
- **Töökohas peavad olema:**
 - Kaitsevahendid
 - Päästevahendid
 - Esmaabivahendid
 - Ohutusmärgid
 - Muud ohutusvahendid
- **Sotsiaalminister kinnitab:**
 - Ohumärguannete kasutamine
 - Esmaabi korraldus
- **Heas tehnilises seisukorras ja korrapäraselt hooldatud/kontrollitud peavad olema:**
 - Töökoht ja töövahendid
 - Kaitsevahendid ja ohutusseadised
- Ohualad peavad olema märgistatud, sinna ei tohi pääseda eriväljaõppeta, -juhendamiseta töötajad
- Töökohta territoorium, trepikojad, liikumisteed peavad olema piisavalt valgustatud. Valgustite paiknemine ei tohi töötajat ohustada. Peab olema tagatud:
 - Ohumärguannete

- Hädaseiskamislülitite hea nähtavus
- **Välitööd peavad olema korraldatud silmas pidades, et:**
 - Töökohad
 - Liikumisteed
 - Tööga seotud piirkonnad
 - Töövahendid
 - ei ohustaks inimesi ega takistaks sõidukite liiklust
- **Töökoha nõuded kehtestab Vabariigi valitsus**
- **Töövahend** on töös kasutatav masin, seade, paigaldis, transpordivahend, tööriist või muu tööks kasutatav vahend
 - Kruvikeeraja, redel, kraana, autopesuseade
 - Töövahendi kasutamine ei tohi ohustada selle kasutaja ega teiste isikute tervist ega töökeskkonda
 - Tööandja tagab, et
 - Töövahend sobib tööülesande täit-miseks, vastab kasutaja kehamõõt-metele ning füüsilistele ja vaimsetele võimetele
 - Töövahendi kasutamise nõuded kehtestab Vabariigi Valitsus
 - Tööandja tagab, et
 - Töövahend on projekteeritud ja valmistatud nii, et
 - Ohualale pääs on tõkestatud
 - Juhtimisseadis vastab ergonoomianõuetele
 - Kõrge või madala temperatuuriga pinnad on isoleeritud/piirestatud
 - Vastab elektri-, tule- ning plahvatusohutusnõuetele
 - Välditud on juhukäivitus, vahendit on võimalik kohe seisata
 - Ohutegurite tase on võimalikult madal

Töötervishoiu põhivajadus

- Tegeleda inimese tööst tulenevate tervise riskiteguritega -
 - nende määramisega (identifitseerimisega)
 - mõõtmisega
 - tagajärgede prognoosimisega
 - soovitude andmisega tingimuste parandamiseks

Probleemid:

- **Puudused teabest töökeskkonna tegurite toimest tervisele**
 - töötajad on tavaliselt eksponeeritud mitte ainult ühele tegurile, vaid mitmete tegurite kombinatsioonile
 - Kahjulike tegurite organismi sattumise teed võivad olla mitmesugused ja on reaalses elus samuti kombineeritud
 - Mitmetele teguritele on töötaja allutatud nii töökeskkonnas kui ka väljaspool seda
- **Kahjulike tegurite toime on sageli mittespetsiifiline**
 - Nt. kopsuvähk võib olla põhjustatud nii arseeniühenditest, radoonist kui ka suitsetamisest, aga ka kõigi kolme kombinatsioonist.
- **Meedikute puudulik ettevalmistus töötervishoiu osas.**
- **Meetmete rakendamine** töötajate tervise kaitseks ja töökeskkonna tervislikumaks muutmisel on komplitseeritud, kuivõrd peavad olema kooskõlas

majanduslike ja sotsiaalpoliitiliste teguritega ja reguleeritud mitmete seadusandlike aktidega.

Töökeskkonna ohutegurid:

- **Ohutegurid**, mis on seotud niisuguste füüsikaliste nähtustega nagu kineetiline jõud, energia, elekter jms
 - masinad
 - seadmed
 - töövahendid
 - nende rikked
 - ootamatu purunemine
- põhjustavad mitmesuguseid traumasid (tööõnnetusi)
- **Ohutegurid, mis on seotud TÖÖ EBARATSIONAALSE JA EBAÕIGE KORRALDAMISEGA**
 - tööpäeva pikk kestus
 - intensiivne töö
 - töö ja puhkuse ebaõige vaheldumine töörežiimis
 - pikaajaline sunnitud kehaasend
 - lihaste või elundite mingi rühma ülepinge
- võivad põhjustada tööga seotud haigestumisi
- Ohutegurid, mis on seotud TOOTMISPROTSESSIGA
 - keemilised ohutegurid
 - füüsikalised ohutegurid
 - bioloogilised ohutegurid
 - tolm
- võivad põhjustada tööga seotud haigestumisi

Töötervishoiu ja tööohutuse profülaktikameetmed

- Seadusandlikud
- Arhitektuurilised ja planeerimisalased
- Tehnilised ja tehnoloogilised
- Hügieenilised
- Organisatsioonilised
- Individuaalsed